

sesti käyttänyt Keisarille ja Suuriruhtinaalle kuulunutta valtaa, lakannut toimimasta. Kun siis sellaista valtiuelintä, joka käyttäisi keisarin ja suuriruhtinaan valtaa, ei ole olemassa, on Puhemiehistön mielestä syntynyt olotila, joka on verrattava 1772 vuoden Hallitusmuodon 38 §:ssä edellytettyyn.

Tämän vuoksi Puhemiehistö ehdottaa Eduskunnan päätettäväksi,

että Keisarin ja Suuriruhtinaan käyttämä valta on toistaiseksi uskottava tarkoitusta varten asetulle valtionhoitajakunnalle;

että valtionhoitajakuntaan kuuluu kolme jäsentä, jotka Eduskunta valitsee sillä tavoin, kuin on säädetty puhemiesten vaalista, ellei Eduskunta voi yhtyä sen jäsenistä.

Keskustelu:

Ed. Estlander: Jag tror mig uttala den svenska landtdagsgruppens mähända enhälliga mening, då jag framhåller, att denna grupp avsluter sig till det af presidiet nu framlagda förslaget, anseende Finlands landtdags rätt vara att under förhandenvarande förhållanden enligt regeringsform och grundlag öfvertaga och bestämma om utföringen af högsta regeringsmakten i landet och anseende att denna landtdagens rätt är ovädersäglig. Det är därjämte en folkrepresentationens skyldighet att för tillvaratagande af landets bästa oförförsvadt skrida till de mått och steg, som saklägets ovanliga beskaffenhet och allvar kräfva.

Ed. Mäki: Tässä yhteydessä lienee tarpeellista selostaa meidän sosialidemokraattien suhtautumista tähän eduskuntaan, ja kun se paraiten selviää julistuksesta: „Me vaadimme”, niin minä pyydän saada sen lukea.

„Me sosialidemokraattisen puolueen puolueenosto ja valitut sosialidemokraattisen työväen edustajat tahdomme täten lausua julki käsityksemme nykyisen aseman vakavuudesta maassa, sekä esittää varmat vaatimukset, joiden toteuttaminen nyt ensi sijassa on välttämätöntä.

Suomen porvaristo harjoittaa nyt syyntakeettoman politiikkaa. Se on rikastumisesta tullut hiltittömän ahneeksi ja kansanvallan pelosta väkivallan ja laittomuuden himoiseksi. Sitä ei näytä arveluttavan työväenluokan äärimmäinenkään hätä. Se ei ole politiikassaan koko tänä kumousaikana tehnyt työvälle ainoatakaan rehellistä myönnytystä, aivan kuin olisi se tyyten kadottanut kyvyn käsittää, että ellei ajoissa anna myöten, niin kiristetty jousi katkee. Päinvastoin johtava

porvaristo on hankkiutunut ryöstämään takaisin nekin saavutukset, jotka sosialidemokraatit viime valtiopäivien aikana voittivat, kuten kunnallislait ja 8-tuntisen työpäivälain sekä Suomen kansanvaltaisen vapauden turvaksi säädetyn perustuslain maan korkeimman valtiovallan käyttämisestä.

Hakien itselleen liittolaista venäläisistä sortajista, Suomen herraspuolueet viime kesänä astuivat järjestelmällisen laittomuuden tielle, vieläpä maamme eduskunnan laittoman hajoittamisen kannattajiksi. Kun Venäjän hallitus ryhtyi pistimillä estämään laillisen eduskuntamme kokoontumista, olivat suomalaisetkin sortohenget niiden pistimien takana. Sitten toimitettiin laittomasti määrättyt vaalit, joita varten herraspuoleilla oli varattuna, paitsi rahanvoimaa ja liittoutumista, monia muitakin etuja, kuten omat vaaliluetteloiden tekijät ja otteiden antajat ja omat häikäilemättömät viralliset vaalineuvojat sekä useissa vaalilautakunnissa täydellinen vapaus syrjäytettyjen sosialidemokratien valvonnasta. Tosin vaalien tulos sittenkin osotti meidän äänimäärämme suuresti kohonneen entisestään, mutta porvaripuolueiden saaneen sentään enemmän ääniä ja voittaneen siis enemmistön edustajapaikoista.

Näiden laittomien vaalien kautta valittu edustajisto kokoontuu nyt valtiopäiville, vaikka viime vuonna valittu eduskunta ei ole laillisesti oikeuksiaan menettänyt. Me sosialidemokratit katsomme parhaiten täyttävämme velvollisuutemme valitsijoitamme kohtaan ottamalla toistaiseksi osaa myös vastavalitun eduskunnan toimintaan, jotta porvaripuolueet eivät voisi sitä mielinmäärin väärinkäyttää. Ja vaadimme tätä eduskuntaa ja kaikkia porvariston vallassa olevia laitoksia viipymättä myöntämään työväenluokan pelastuksen elinehdot: leipää ja oikeutta!

Tällä uhkaavalla hetkellä on mielestämme välttämätöntä heittää syrjään turhat muodollisuudet ja nousta täydellä tarmolla toteuttamaan ennenkaikkea seuraavia vaatimuksia:

Elintarvekurjuuden vastustamiseksi on välttämätöntä heti tehdä loppu nykyisestä kaksinaamaisesta elintarvepolitiikasta, jolla senaatti ja muu virkavalta avustaa suuria nylkyreitä miltei tappamaan köyhälistön nälkään ja viluun. Valtion on takavarikoitava kaikki elintarvevarastot ja otettava muittenkin välttämättömäin kulutustavarain tuotanto ja kauppa ankan valvonnan alaiseksi; ne on koetettava saada jaetuksi niin tasapuolisesti ja kohtuhaluilla, että jos jostain niistä puute tulee, se ei tule työmiehelle yhtään aikaisemmin kuin suuremmillekaan herroille ja keinotteliijoille. Minkä suuntaisilla toimenpiteillä tämä aikaansaadaan, on osotettu järjesty-

neen työväen ja viimeksi Suomen Ammattijärjestön valtuuston esittämässä vaatimuksissa vallassalijoille. Rikolliset lain määräysten vastustajat ovat viipymättä tuomittavat ja ankarasti rangaistavat eikä, niinkuin nykyään tapahtuu, että tuomioistuimet rohkaisevat heitä uusiin rikoksiin.

Työttömyyden torjuminen. Valtion ja kuntain on kerrassaan luovuttava jarrutuksestaan uhkaavan joukkotyöttömyyden torjumisessa, niiden on tarmokkain toimin koetettava järjestää työttömille näiden työtaitoa ja kykyä vastaavaa työtä, elintarpeiden kalleutta vastaavilla palkoilla, ja pitää silmällä, ettei työväkeä saateta tukalaan asemaan matkojen pituuden, asuntojen puutteellisuuden tai muiden hankaluuksien takia. Kiireellisempään hätään on työttömille annettava kohtuullista raha-avustusta, etenkin vanhoille ja muille avuttomammille. Kapitalistit on estettävä väärinkäyttämästä taloudellista valtaansa työttömyyden lisäämiseksi.

Kunnallisen sortovallan poistaminen. Kauempaa ei enää voida kuntain harjoilla sietää rahakoplain valtuutettuja, jotka suojelevat keinottelijain rikastumista työmiesten näällä ja nälkäisten kurittamiseksi hommaavat lahtarikaarteja. Eduskunnan säätämät ja vahvistamat kunnallislait ovat siis heti julaistavat ja niiden mukaisesti kunnallisvaalit viivyttelämättä toimitettavat.

Virkavaltaisuuden kukistaminen. Virkakunnat ja tuomioistuimet ovat heti puhdistettavat kansansortajista ja pantava tarmolla käyntiin niiden muuttaminen kansanvaltaiseksi laitoksiksi. Nykyinen senaatti heti erotettava.

Ne aseelliset järjestöt, lahtarikaartit, jotka ovat perustetut työväkeä vastaan, ovat heti hajotettavat, ja aseet otettava niiltä pois.

8 tunnin työpäivälaki. Eduskunnan säätämä ja vahvistama laki 8 tunnin työajasta on viivyttelämättä julkaistava ja pantava voimaan.

Samoin ovat voimaan saatettavat eduskunnan vahvistamat lait Venäjän kansalaisten kunnallisista ja elinkeino-oikeuksista Suomessa, sekä laki hallituksen jäsenten vastuunalaisuudesta.

Torpparivapautuksen alkunpano. Torpparit ja mäkitupalaiset ovat heti julistettavat isännistään täysin riippumattomiksi asumiansa maiden haltijoiksi, kunnes lainsäädännöllä ratkaistaan kysymys torpparien omistusoikeudesta ja järjestetään heidän metsän saantinsa ynnä muut alustalaisvapautuksen yksityiskohdat, pitäen ohjeena pääasiassa torpparien ja mäkitupalaisen omia vaatimuksia.

Vanhuusvakuutus. On kiireellisesti teetettävä valmistustyöt oikeudenmukaisen yhdistetyn vanhuus-, työkyvyttömyys- ja sairausvakuutuksen säätämistä varten. Mutta vakuutuslakien valmistumista odottamatta on jo nyt perustettava suuri vakuutusrahasto, josta voidaan kiipeimmin tarvitseville ruveta jo ensi vuoden aikana jakamaan avustuksia ja eläkkeitä.

Verotus. Yleinen verotusuudistus on mitä nopeimmin toteutettava ja jo ennen sitä on kiireellisesti toimeenpantava tuntuva korkeampi suurten tulojen ja etenkin sotavoittojen verotus, koska välttämättömät yhteiskunnalliset tarpeet vaativat melkoisia varoja.

Suomen kansanvaltaisen vapauden perustuslaki. Eduskunnan viime heinäkuun 18 päivänä säätämä laki Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä on viipymättä julkaistava noudatettavaksi. Sen mukaiselle laillisuuden kannalle on oikaistava maan asiain hoito, jotta tulisi loppu nykyään vallitsevasta laittomuusjärjestelmästä, joka on syntynyt yhtyneen venäläis-suomalaisen taantumuksen juonista ja kaappauksista.

Suomen ja Venäjän suhde. Kunnes kysymys Suomen itsenäisestä valtiollisesta asemasta tulee koko laajuudessaan ratkaistavaksi ja sosialidemokraattisen puolueen viime valtiopäivillä esitetty kanta toteutettavaksi, on väliaikaisena vähimpänä toimenpiteenä vaadittava Suomen sisäisen vapauden turvaamista Suomen ja Venäjän välisellä sopimuksella, sellaisen ehdotuksen pohjalta kuin sosialidemokraattisen Puoluetuimikunnan puolelta on enemmän Venäjän sosialidemokraateille esitetty.

Näiden vaatimusten päättäväinen toteuttaminen nyt aivan lähimpänä aikana on välttämätön Suomen köyhälistön pelastamiseksi. Varoitamme ankarasti porvaristoa näitä vaatimuksia syrjäyttämästä ja jarruttamasta. Pian nähdään, auttaako tämäkään varotuksemme. Meillä ei ole suuria toiveita, että vasta valitun eduskunnan kautta voitaisiin saada onnelliseen päätökseen edes nämä lähimpäin viikkojen ja kuukausien välttämättömät tehtävät. Tavaton pakko täytyisi olla painamassa Suomen porvaristoa, ennenkuin tätä varten riittävä osa sen edustajista taipuisi todellisiin myöntytyksiin. Ja jos pitemmän päälle jäätäisiin tämän eduskunnan varaman niin näyttää varmalta, että monet kaivatut perus-uudistukset jäisivät loppuun suorittamatta; uusien kansanvaltaisten perustuslakien, torpparivapautuksen ja verotusuudistuksen täydellinen läpiajaminen tyydyttävässä muodossa ovat tehtäviä, jotka mustin porvarilli-

nen vähemmistökin voisi valtiopäiväjärjestyksen jarrutuspykälien avulla lykätä aivan epämääräiseen tulevaisuuteen. Kun valtiollinen äänioikeuskin on yhä kielletty nuorilta kansalaisilta ja supistettu muilla rajoituksilla, joiden nojalla porvarit voivat riistää äänioikeuden monen monelta työläiseltä, niin ei tällä rajoitetulla äänioikeudella voida uusissakaan vaaleissa toivoa saatavan eduskuntaan niin valtavaa kansanvaltaista enemmistöä, että noiden suurten uudistusten toteuttaminen olisi turvattu.

Mutta se on nyt turvattava. Kansanvaltaisen edistyksen tulevaisuutta ei voida jättää tuulijolle. Siksi on välttämätöntä, että viimeistään niin pian kuin ylempänä esitetyt kiireellisimmät tehtävät ovat suoritettut, on Suomen kansalle annettava tilaisuus valita kansalliskokous säätämään uusia perustuslakeja ja muita perustavia uudistuksia. Kansalliskokouksella olkoon korkein ja rajoittamaton valta kaikissa maan asioissa. Siinä ratkaistakoon asiat yksinkertaisella äänen enemmistöllä.

Kansalliskokouksen vaaleissa olkoon äänioikeus yhtäläillä ja rajoituksetta kaikilla 20 vuotta täyttäneillä kansalaisilla; jokaisessa vaalilautakunnassa täytyy silloin olla riittävä määrä järjestyneen työväen edustajia valvomassa, ettei vaalitoimituksessa vääryyttä tehdä.

Näin vaatien me samalla ilmoitamme yhtyvämme niihin vaatimuksiin, joissa työväen kansainvälisen veljeyden kannalla olevat eri maiden sosialidemokraattiset luokkataistelupuolueet ovat kohottaneet äänensä kansojen rauhan puolesta, nykyisen hirvittävän ryöstö sodan lopettamiseksi. Erityisesti lausumme tervehdyksemme Venäjän horjumattomille luokkataistelutovereille, jotka sankarillisesti vievät eteenpäin Venäjän vallankumouksen asiaa ja sen kautta sorrettujen kansojen ja kaikkien maiden työväen vapautuksen asiaa. Olkoot suurten maiden työläiset vakuutetut, että myöskin Suomen työväki on kohdaltaan täyttävä velvollisuutensa yhteisen kansainvälisen vapausliikkeen nykyisissä kamppailuissa."

Mitä tulee siihen ehdotukseen, jonka puhemies tässä äsken esitti, pyydän minä sosialidemokraattisen ryhmän puolesta ilmoittaa, että me tulemme sitä jyrkästi vastustamaan. Päinvastoin pyydän saada ehdottaa seuraavaa, äskeiseen viitaten: päätän antaa Suomen kansalle selityksen, jota koskevan ehdotuksen valmistaminen annetaan erityisesti valittavalle toimikunnalle toimeksi, määrää eduskunta, että mainitun selityksen tulee sisältää, että kiireimmiten ovat toteutettavat seuraavat vaatimukset:

Elintarvekurjuuden vastustamiseksi on välttämätöntä heti tehdä loppu nykyi-

sestä kaksinaamaisesta elintarvepolitiikasta, jolla senaatti ja muu virkavalta avustaa suurnylkyreitä miltei tappamaan köyhälistöä nälkään ja viluun. Valtion on takavarikoitava kaikki elintarvevarastot ja otettava muittenkin välttämättömäin kuluustavarain tuotanto ja kauppa ankaran valvonnan alaiseksi; ne on koetettava saada jaetuksi niin tasapuolisesti ja kohtuhaluilla, että jos jostain niistä puute tulee, se ei tule työmiehelle yhtään aikaisemmin kuin suurimmillekaan herroille ja keinottelijoille. Minkä suuntaisilla toimenpiteillä tämä aikaansaadaan, on osoitettu järjestyneen työväen ja viimeksi Suomen Ammattijärjestön valtuuston esittämässä vaatimuksissa vallassaolijoille. Rikolliset lainmääräysten vastustajat ovat viipymättä tuomittavat ja ankarasti rangaistavat, eikä, niin kuin nykyään tapahtuu, että tuomioistuimet rohkaisevat heitä uusiin rikoksiin.

Työttömyyden torjuminen. Valtion ja kuntain on kerrassaan luovuttava jarrutuksestaan uhkaavan joukkotyöttömyyden torjumisessa. Niiden on tarmokkain toimin koetettava järjestää työttömille näiden työtaitoa ja kykyä vastaavaa työtä, elintarpeiden kalleutta vastaavilla palkoilla, ja pitäen silmällä, ettei työväkeä saateta tukalaan asemaan matkojen pituuden, asuntojen puutteellisuuden tai muiden hankaluuksien takia. Kiireellisimpään hätään on työttömille annettava kohtuullista raha-avustusta, etenkin vanhoille ja muille avuttomammille. Kapitalistit on estettävä väärinkäyttämästä taloudellista valtaansa työttömyyden lisäämiseksi.

Kunnallisen sortovallan poistaminen. Kauempaa ei enää voida kuntain hartiolla sietää rahakoplain valtuutettuja, jotka suojelevat keinottelijain rikastumista työmiesten nälällä ja nälkäisten kurittamiseksi hommaavat lahjarikaarteja. Eduskunnan säätämät ja vahvistamat kunnallislait ovat siis heti julaistavat ja niiden mukaisesti kunnallisvaalit viipymättä toimitettavat.

Virkavaltaisuuden kukistaminen. Virkakunnat ja tuomioistuimet ovat heti puhdistettavat kansansortajista ja pantava tarmolla käyntiin niiden muuttaminen kansanvaltaiseksi laitoksiksi. Nykyinen senaatti on heti erotettava.

Ne aseelliset järjestöt, lahtarikaartit, jotka ovat perustetut työväkeä vastaan, ovat heti hajoitettavat ja aset otettavat niiltä pois.

Kahdeksan tunnin työpäivälaki. Eduskunnan säätämä ja vahvistama laki 8 tunnin työajasta on viivyttämättä julkaistava ja pantava voimaan. Samoin ovat voimaan saatettavat eduskunnan vahvistamat lait Venäjän kansa-

laisten kunnallisista ja elinkeino-oikeuksista Suomessa sekä laki hallituksen jäsenten vastuunalaisuudesta.

Torpparivapautuksen alkuunpano. Torpparit ja mäkitupalaiset ovat heti julistettavat isännistään täysin riippumattomiksi asumiensa maiden haltijoiksi, kunnes lainsäädännöllä ratkaistaan kysymys torpparien omistusoikeudesta ja järjestetään heidän metsänsaantinsa ynnä muut alustalaisvapautuksen yksityiskohdat, pitäen ohjeena pääasiassa torpparien ja mäkitupalaisen omia vaatimuksia.

Vanhuusvakuutus. On kiireellisesti teetettävä valmistustyöt oikeudenmukaisen yhdistetyn vanhuus-, työkyvyttömyys- ja sairausvakuutuksen säätämistä varten. Mutta vakuutuslain valmistumista odottamatta on jo nyt perustettava suuri vakuutusrahasto, josta voidaan kipeimmin tarvitseville ruveta jo ensi vuoden aikana jakamaan avustuksia ja eläkkeitä.

Verotus. Yleinen verotusundistus on mitä nopeimmin toteutettava ja jo ennen sitä on kiireellisesti toimeenpantava tuntuva korkea suurten tulojen ja etenkin sotavoittojen verotus, koska välttämättömät yhteiskunnalliset tarpeet vaativat melkoisia varoja.

Suomen kansanvaltaisen vapauden perustuslaki. Eduskunnan viime heinäkuun 18 päivänä säätämä laki Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä on viipymättä julistava noudatettavaksi. Sen mukaiselle laillisuuden kannalle on oikaistava maan asiain hoito, jotta tulisi loppu nykyään vallitsevasta laittomuusjärjestelmästä, joka on syntynyt yhtyneen venäläis-suomalaisen taantumuksen juonista ja kaappauksista.

Suomen ja Venäjän suhde. Kunnes kysymys Suomen itsenäisestä valtiollisesta asemasta tulee koko laajuudessaan ratkaistavaksi ja sosialidemokraattisen puolueen viime edustajakokouksen asiassa esittämä kanta toteutettavaksi, on väliaikaisena lähimpänä toimenpiteenä vaadittava Suomen sisäisen vapauden turvaamista Suomen ja Venäjän välisellä sopimuksella, sellaisen ehdotuksen pohjalla kuin sosialidemokraattisen ryhmän julkaisemassa tiedonannossa työvälle 7 päivältä tätä kuuta on ehdotettu.

Pyydän saada tässä yhteydessä ilmoittaa tuon sopimusluonnoksen sisällön, vaikka se ei tähän ehdotukseeni sisälly. Se olisi näin kuuluva:

„1 §. Venäjä tunnustaa Suomelle ne oikeudet, jotka sisältyvät eduskunnan säätämään lakiin Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä 18 (5) päivältä heinäkuuta 1917.

2 §. Kunnes kysymys Suomen kansainvälisestä asemasta tulee ratkaistuksi, kuuluu ulkopoliittikka Suomenkin osalta Venäjälle; mutta mikäli sopimus, jonka Venäjä tekee vieraan vallan kanssa, sisältää Suomea koskevia toimenpiteitä, tarvitaan siihen siltä osalta Suomenkin suostumus. Venäjä on salliva ja esittävä, että tulevassa rauhanneuvottelussa Suomikin saa kohdaltaan olla edustettuna.

3 §. Venäjä on oikeutettu pitämään varustuksia ja sotajoukkojaan Suomessa niin kauvan kuin nykyistä sotaa kestää, mutta ei enää sen jälkeen.

4 §. Niin kauvan kuin Venäjän ja Suomen kesken ei toisin sovita, Suomi ei rajoita Venäjän oikeutta pitää Suomessa nykyään olevaa sähkölennätinlaitostaan, valtakunnan pankin konttoreita ja raha-asiaainministerien konttoreita Venäjän valtion rahansuorituksia varten sekä nykyisiä Venäjän valtiolle kuuluvia kouluja, eikä Suomessa toimivan kreikkalais-katolisen kirkon oikeutta olla hengellisissä asioissa oman hengellisen hallintonsa alaisena. Suomi ei myöskään poikkeussäännöksillä rajoita maassa olevien Venäjän kansalaisten oikeuksia.

Suomen ei tarvitse suorittaa kustannuksia Venäjälle kuuluvia laitoksia varten.

Venäjä ei myöskään ilman Suomen suostumusta rajoita Venäjällä nykyään olevien Suomen valtiolaitosten oikeuksia.

5 §. Venäjä pitää Suomessa ja Suomi Venäjällä valtiolliset edustajansa. Suomen kenraalikuvernöörinvirka lakkautetaan.

Venäjän ja Suomen välisiä taloudellisia sopimuksia sekä molemmissa maissa olevia toisen maan laitoksia ja kansalaisia koskevia, tarpeelliseksi havaittavia sopimuksia valmistelemaan ja ehdottamaan asetetaan yhteinen neuvottelukunta, johon kuuluu yhtä monta Venäjän ja Suomen valtuutettua.”

Ja edelleen ehdotukseni jatko on seuraava: kansanvaltaisen edistyksen tulevaisuuden turvaamiseksi on välttämätöntä, että viimeistään niin pian kuin ylempänä esitetyt kiireelliset tehtävät on suoritettu, on Suomen kansalle annettava tilaisuus valita kansalliskokous säätämään uusia perustuslakeja ja muita perustavia uudistuksia. Kansalliskokouksella olkoon korkein ja rajoittamaton valta kaikissa maan asioissa. Siinä ratkaistakoon asiat yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Kansalliskokouksen vaaleissa olkoon äänioikeus yhtä lailla ja rajoituksitta kaikilla 20 vuotta täyttäneillä kansalaisilla. Joikaisessa vaalilautakunnassa täytyy silloin olla riittävä määrä järjestyneen työvään edustajia valvomassa, ettei vaalitoimituksissa vääryyttä tehdä.

Tämän minä siis esitän vastaehdotukseksi puhemiehistön esitykselle.

Ed. Estlander: I anledning af det yrkande, som här framställts, anser jag mig kunna uttala, det svenska landtdagsgruppen säkerligen skall finnas beredd att medverka till hvarje sådant förslag, men endast till ett sådant förslag, som tillkommit på ett lagligt och för alla bindande sätt och på samma gång är ägnadt att trygga vårt samhälles bestånd och bevarande af det mått af självständighet, som vi genom det af presidiet föreslagna beslutet göra anspråk på, och som skall möjliggöra för framtiden vinnande af det mål, hvilket väl alla här i landet äro ense om, nämligen full oafhängighet.

Ed. Tokoi: Herra puhemiehen ilmoituksessa tiedoitettiin eduskunnalle, että Venäjän väliaikainen hallitus on lakannut hoitamasta virkaansa. Tämä tiedonanto tulee sangen luotettavalta taholta, eduskunnan puhemiehistön puolelta, ja sen vuoksi se antaa aihetta mielipiteiden vaihtoon. Samalla myös puhemiehistö katsoo asiaksensa tehdä ehdotuksen siitä, että nyt, kun Venäjän väliaikainen hallitus on luopunut virastaan tai poistunut, eduskunta ottaisi perustuslain mukaisen vallan käsiinsä ja julistautuisi Suomen korkeimman hallitusvallan haltijaksi ja sitten puolestaan siirtäisi tämän vallan puhemiehistön ehdottamalle valtioneuvoskunnalle, johon ehdotetaan valittavaksi kolme jäsentä. Tämä ehdotus tulee aivan odottamatta. Minulla ei ole ollut tilaisuutta ennen kuulla koko ehdotusta ja sen vuoksi on tietysti näin yhtäkkiä sangen vaikea lausua käsitystä ehdotuksen kaikista eri kohdista, niistä mahdollisuuksista, mihin se saattaa johtaa. Mutta yhtä asiaa minä pyytäisin tässä jo saada esittää.

Eduskunnan arvoisa herra puhemies, joka on nyt ensi kertaa tässä yksikamarisessa eduskunnassa eikä ollut siinä eduskunnassa, jonka tämä virastaan poistunut Venäjän väliaikainen hallitus laittomasti viime kesänä hajoitti, ei tietenkään tiedä, että täällä eduskunnassa jo viime heinäkuun 18 päivänä tehtiin päätös, jolla päätöksellä eduskunta julisti itsensä Suomen korkeimman hallitusvallan haltijaksi. Toisin sanoen eduskunta on ottanut jo sen vallan käsiinsä, jota arvoisa puhemies tässä ehdotuksessa nyt vasta ehdottaa täällä toteutettavaksi. (Vasemmalta: Oikein!) Niillä arvoisilla edustajilla, jotka olivat täällä saapuvilla 18 päivänä heinäkuuta, on epäilemättä muistossa vielä se ilta, jolloin eduskunta julisti itsensä, Suomen kansan tahtoa noudattaen, uskollisena niille periaatteille, jotka olivat elähyttäneet edus-

tajia koko tänä vallankumousaikana ja ennenkin, uskollisena niille mielipiteille, joita Suomen kansa oli sille kaikista eri osista maata esittänyt, se noudattaen Suomen kansan yksimielistä tahtoa — minä sanon yksimielistä, sillä ei silloin hajailemista, ainakaan sanottavasti, kuulunut — eduskunta julisti itsensä täyden valtiovallan haltijaksi. Se tapahtui silloin täysin perustuslain mukaisessa järjestyksessä. Se ehdotus, joka silloin hyväksyttiin, käsiteltiin valtiopäiväjärjestyksen 60 §:n mukaisessa järjestyksessä. Se kävi kaikki ne asteet, mitkä perustuslain säätämistä on säädetty, kävi valiokunnissa ja sai täällä eduskunnassa sen kii-reelliseksi julistamisen puolesta enempi kuin $\frac{5}{6}$ äänen enemmistön ja lopullisessa hyväksymisessä enemmän kuin $\frac{2}{3}$ äänen enemmistön. Toisin sanoen se oli syntynyt täysin perustuslain mukaisella tavalla. Ja tämän päätöksen on, sekä silloin että sittemmin, Suomen kansa, kuten sanoin, jottenkin yksimielisesti hyväksynyt, se tunnusti sen Suomen perustuslaiksi, jota on kaikilta osilta noudatettava. (Vasemmalta: Oikein!) Nyt herra puhemies ehdottaa toimenpidettä, että eduskunta noin vain ohimennen, arvattavasti vain yksinkertaisella ääntenenemmistöllä päättäisi näin tärkeän perustuslakikysymyksen, joka on vastoin eduskunnan ennen tekemää päätöstä ja on mielestäni sellainen, että eduskunnan herra puhemiehen ei olisi pitänyt sitä eduskunnalle esittää. (Vasemmalta: Oikein!) Eduskunnan herra puhemies ei ilmoittanut tässä tiedonannossa sitä, mitkä syyt ovat vaikuttaneet sen, että Venäjän väliaikainen hallitus on nyt luopunut siitä vallasta, lakannut harjoittamasta sitä politiikkaa, jonka uhriksi Suomen eduskunta viime kesänä joutui. Me olemme kuulleet, että se on luopunut vallasta vallankumouksellisen Venäjän kansan tahdosta. Minulla on ollut kunnia tältä paikalta jo ennemmin käsityksenäni ilmoittaa, että vallankumous jatkuu, että vallankumous ei ole vielä päättynyt. Ja että se vallankumous todella jatkuu, siitä on kourautuntuvimpana todistuksena tämä eduskunnan herra puhemiehen ilmoitus, että vallankumous jatkuu, jonka vaikutuksesta Venäjän väliaikainen hallitus on lakannut toimesta ja että siellä tällä kertaa on mahdollisesti toinen hallitus, joka seisoo aivan toisella kannalla, kuin se väliaikainen hallitus, jonka me viime kesänä niin hyvin tulimme tuntemaan. Niin tosiaan, vallankumous jatkuu. Ja sen minä pyytäisin arvoisat herrat ja naiset edustajat painamaan mieliinne tällä historiallisella hetkellä. Me elämme keskellä vallankumouksen pyörteitä ja sen vuoksi vallankumouksen aikana on tarkemmin kuin muulloin kallistettava korvansa kansan äänelle, on visummin kuin